

Невралгія трійчастого нерва: діагностика, клінічна картина, невідкладна допомога

Невралгія трійчастого нерва частіше спостерігається у людей старших вікових груп, але може траплятися й у більш молодих осіб.

Основною причиною невралгії трійчастого нерва є хронічні захворювання зубів, верхньощелепної пазухи носа. Наявні запальні процеси викликають реактивні зміни кісткової тканини, що своєю чергою призводить до реактивних змін у стінках кісткового каналу I-II або III гілок трійчастого нерва і до їхнього звуження. Кісткові звуження зберігаються тривалий час, а невралгія трійчастого нерва перебігає з періодичними загостреннями та ремісіями.

Головним симптомом при невралгії трійчастого нерва є казуїстичний біль по ходу гілок трійчастого нерва, який нагадує удар електричним струмом і має характер короткочасного нестерпного нападу. Подібні пароксизми в тяжких випадках спостерігаються один за одним майже безперервно. Частіше вони виникають при психічних стресах, жуванні, розмові, голінні, переохолодженні або перегріванні, умиванні, чищенні зубів.

Частіше уражаються II і III гілки трійчастого нерва, які проходять через довгі і вузькі кісткові канали лицьового скелету. Саме в цих каналах відбувається защемлення гілок трійчастого нерва в результаті їхнього звуження.

Встановлено, що під впливом холоду в нервах можуть додатково виникати місцеві алергічні реакції, що призводить до їхнього набряку. Це своєю чергою спричинює защемлення нерва навіть при широкому каналі, а тим більше при звуженому.

Доведено, що при невралгії трійчастого нерва в ньому настають структурно-морфологічні зміни. Потік імпульсів від нього, які йдуть в головний мозок, формують застійний осередок збудження, що є причиною нападів болю пароксизмального характеру.

Таким чином, в механізмі невралгії трійчастого нерва є дві складові – периферична та центральна, які реалізують больовий синдром.

З огляду на викладене вище, в лікуванні невралгії трійчастого нерва потрібно діяти на обидві ланки – центральну й периферичну.

На центральний механізм невралгії найбільш ефективно впливають деякі протисудомні препарати (антиконвульсанти), а на периферичний – анальгетики, нестероїдні протизапальні засоби. У більшості випадків позитивно на больовий синдром впливає голкорекфлексотерапія, спиртово-новокаїнові блокади. Проте вони дають лише тимчасовий ефект.

У випадках стійкого болю застосовують хірургічні методи – перерізають нервову гілку. Проте завдяки регенерації нерва біль може відновитися. Інколи під час хірургічних втручань просто розширюють канал, не порушуючи функцію нерва.

Все частіше застосовують стереотаксичну електродеструкцію. Хворим із невралгією трійчастого нерва слід уникати переохолодження, психоемоційного перевантаження, інфекційних захворювань, оскільки це може викликати загострення хвороби. Обов'язково слід санувати порожнину рота.

При хронічному перебігу невралгії трійчастого нерва слід тривало застосовувати протисудомну терапію, навіть в період ремісії, тільки в меншій підтримувальній дозі.

Висновок

У разі появи симптомів невралгії трійчастого нерва необхідно провести скрупульозне обстеження, починаючи з порожнини рота, зубів, гайморових пазух.